

Lovforslag nr. L 9. Fremsat den 5. oktober 2000 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse

(Udarbejdelse af grønt regnskab)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 698 af 22. september 1998, som ændret bl.a. ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 og senest ved lov nr. 447 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 35 a affattes således:

»§ 35 a. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at listevirksomheder periodisk skal udarbejde et grønt regnskab med oplysninger om virksomhedens miljøforhold. Ministeren kan herunder fastsætte regler om det grønne regnskabs udarbejdelse, form og indhold, herunder oplysninger om inddragelse af medarbejderne og om væsentlige klager over virksomheden.

Stk. 2. Regnskabet udarbejdes for et år ad gangen og indsendes til tilsynsmyndigheden. Regnskabet udarbejdes for samme periode, som gælder for det finansielle årsregnskab i henhold til årsregnskabsloven. Tilsynsmyndigheden afgiver på baggrund af regnskabet en udtalelse, som tilsendes virksomheden. Virksomheden sender det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse samlet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør regnskabet inklusive tilsynsmyndighedens udtalelse. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for indsendelse af det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse, herunder frister, om krav til tilsynsmyndighedens udtalelse, og om at tilsynsmyndigheden i visse tilfælde ikke skal afgive udtalelse samt om of-

fentliggørelse af regnskabet og tilsynsmyndighedens udtalelse. Ministeren kan desuden til opfyldelse af internationale forpligtelser fastsætte regler om, at listevirksomheder skal indsende særskilte indberetninger om visse emissionsdata.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i denne lovs kapitel 9 er tilsynsmyndigheden ikke, udover den i stk. 2 nævnte udtalelse, forpligtet til at påse overholdelsen af § 35 a og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der ikke er forpligtet til at indsende et grønt regnskab, frivilligt kan indsende og få offentliggjort et grønt regnskab efter samme regler som anført i stk. 1 og 2.

Stk. 5. Ministeren kan endvidere efter forhandling med arbejdsministeren fastsætte regler om inddragelse af arbejdsmiljømæssige oplysninger i det grønne regnskab.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler om hel eller delvis fritagelse for pligten til at udarbejde grønt regnskab.

Stk. 7. Undlader bestyrelsen, direktionen eller tilsvarende ledelsesorgan i rette tid at indsende grønt regnskab til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge den eller de ansvarlige herfor ugentlige eller månedlige tvangsbøder, der tillægges udpantningsret.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning for grønne regnskaber, der vedrører regnskabsår, der begynder den 1. juli 2001 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Det foreliggende lovforslag sigter på at skaffe de nødvendige hjemler i miljøbeskyttelsesloven til at videreudvikle reglerne om grønne regnskaber, dels for at styrke de grønne regnskabers informationsværdi for offentligheden, dels for at styrke dialogen mellem tilsynsmyndighed og virksomhed. Den primære målgruppe for regnskaberne er som hidtil offentligheden, mens tilsynsmyndighederne kun er at betragte som en sekundær målgruppe. Der henvises til beskrivelsen af de grønne regnskaber nedenfor under pkt. 4.

Lovforslaget bidrager til, at Danmark kan leve op til EU-Kommissionens beslutning af 25. januar 2000 om indførelse af en europæisk oversigt over forurenende emissioner (EPER). Kommissionens beslutning er vedtaget med hjemmel i artikel 15, stk. 3, i IPPC-direktivet (Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, EF-Tidende 1996 nr. L 257, s. 26). Direktivet er i øvrigt gennemført i Danmark ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og ved Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 807 af 25. oktober 1999 om godkendelse af liste-virksomhed. Der henvises til Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, sp. 3760 ff.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

Hovedpunkterne i lovforslaget er følgende:

- Ministeren bemyndiges i den foreslåede § 35 a, stk. 1, til at fastsætte regler, der har til formål at videreudvikle de grønne regnskaber. Bemyndigelsen tænkes umiddelbart anvendt til at supplere regnskaberne med bl.a.
 - et resumé af virksomhedens egenkontrol
 - oplysninger om virksomhedens affaldshåndtering
 - en redegørelse for hvad virksomheden har gjort for at afhjælpe og forebygge eventuelle vilkårsovertrædelser

- oplysninger om eventuelle væsentlige klager over virksomheden
 - oplysninger om hvorvidt virksomheden har en miljøpolitik, og i givet fald, en redegørelse for miljøpolitikken, de væsentligste miljømål, samt hvilke konkrete resultater der er opnået
 - en beskrivelse af om, og i givet fald, hvordan virksomheden stiller miljøkrav til sine underleverandører
 - oplysninger om udviklingen i virksomhedens miljøforhold gennem de sidste 5 år og
 - en redegørelse for hvordan medarbejderne inddrages i virksomhedens miljøarbejde generelt.
- Forslaget i § 35 a, stk. 2, fastslår, at tilsynsmyndigheden på baggrund af regnskabet skal afgive en udtalelse om regnskabet, som offentliggøres samtidig med regnskabet. Samtidig fastslås det i § 35 a, stk. 3, at tilsynsmyndigheden, uanset bestemmelserne i lovens kapitel 9, ikke - udover udtalelsen - er forpligtet til at påse overholdelsen af § 35 a eller regler udstedt i medfør heraf.
 - Ministeren bemyndiges i den foreslåede § 35 a, stk. 2, til at fastsætte nærmere regler om proceduren for indsendelse af det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse.
 - Ministeren bemyndiges i den foreslåede § 35 a, stk. 2, til at fastsætte regler om, at listevirksomheder, der skal aflægge grønt regnskab, skal indsende særskilte indberetninger om visse emissionsdata.

3. Hørte myndigheder og organisationer

Miljø- og Energiministeriet har modtaget hørings-svar fra:

Advokatsamfundet, Amtsrådsforeningen, Arbejdsministeriet, Asfaltindustrien, Bryggerforeningen, By- og Boligministeriet, Byggeriets Arbejdsgivere, Danfoss A/S, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Miljøundersøgelser, Dansk Industri, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Danske Elværkers Forening, Danske Energiselskabers Forening, Danske Entrepren-

nører, De danske Landboforeninger, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Det Danske Stålvalseværk A/S, DONG A/S, Erhvervsministeriet, Finansrådet, Forsikring & Pension, Forskningsministeriet, Forsvarsministeriet, Finansministeriet, Forbrugerrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen International Transport Danmark, Frederiksberg Kommune, Genvindingsindustrien, Grovvarebranchen, Handelshøjskolen i Århus, Københavns Amt, Københavns Kommune, Kommunernes Landsforening, Lægemedellindustriforeningen (LIF), Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Landbrugsrådet, LO, Plantedirektoratet, PriceWaterhouseCoopers, Procesindustriens Brancheforening, Registrerede Revisorer, RenoSam, Skibsværftsforeningen, Specialarbejderforbundet i Danmark, Trafikministeriet og Undervisningsministeriet.

4. De grønne regnskaber i dag

De grønne regnskaber er miljøtunge virksomheders årlige redegørelse om deres miljøforhold. Regnskaberne blev indført ved lov nr. 403 af 14. juni 1995, som indførte en ny paragraf - § 35 a - i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 (Folketingstidende 1994-95: 2270, 2790, 5760, 5943; A 1677; B 574). Loven bemyndigede miljø- og energiministeren til at fastsætte de nærmere bestemmelser om pligtige grønne regnskaber fra virksomheder, der er godkendelsespligtige i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 (listevirksomheder). De nærmere regler for de grønne regnskaber findes i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 975 af 13. december 1995 om visse godkendelsespligtige virksomheders pligt til udarbejdelse af grønt regnskab. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 1996.

Formålet med bestemmelserne om grønne regnskaber er primært at sikre offentligheden lettilgængelig information om, hvordan en række miljøtunge virksomheder påvirker miljøet. Herudover har bestemmelserne til formål at inspirere virksomhedernes ledelse og medarbejdere til at fokusere på virksomhedens valg af råvarer, ressourceforbrug, produktionsprocesser og forureningsforhold for indirekte at medvirke til miljøforbedringer og ressourcebesparelser.

Den gældende liste i bilaget til bekendtgørelsen over virksomheder, som skal udarbejde grønt regnskab, omfatter en delmængde af de godkendelsespligtige virksomheder (ca. 20% af de godkendelsespligtige virksomheder). Listen omfatter fortrinsvis de mest miljøtunge industrivirksomheder. Landbrug er helt holdt udenfor. Desuden er der for en række virksomhedstyper indsat det yderligere kriterium, at virksom-

heden skal beskæftige mere end 20 ansatte. På nuværende tidspunkt aflægges ca. 1200 virksomheder grønt regnskab, heraf aflægges ca. 200 virksomheder et grønt regnskab frivilligt.

Virksomheder, der er registrerede efter Rådets forordning nr. 1836/93 af 29. juni 1993 om industrivirksomheders frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøstyring og miljørevision (EMAS-forordningen), kan efter bekendtgørelsens § 4 opfylde pligten til at indsende grønt regnskab ved at indsende EMAS-miljøredegørelsen.

Det grønne regnskab indeholder efter den gældende § 35 a oplysninger om virksomhedens væsentlige forbrug af energi, vand og råvarer. Derudover indeholder regnskabet oplysninger om arten og mængden af væsentlige forurenende stoffer, der dels indgår i produktionsprocesserne, dels udledes til luft, vand eller jord, eller som indgår i virksomhedens produkter eller affald.

Tilsynsmyndigheden har efter de gældende regler udstedt i medfør af § 35 a ikke pligt til at tage stilling til oplysningerne i et grønt regnskab. Sagsgangen er i dag den, at virksomhederne sender det grønne regnskab til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der videre sender det til tilsynsmyndigheden, som eventuelt sender kommentarer til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Tilsynsmyndigheden har således alene mulighed for at kommentere det grønne regnskab over for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opgave i forbindelse med offentliggørelsen af regnskaberne er at påse, at de modtagne regnskaber overholder de formelle krav til et grønt regnskab. Efter anmodning fra tilsynsmyndigheden, virksomheden eller tredjemand – eller på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eget initiativ – kan et regnskab oversendes til Miljøstyrelsen til afgørelse af, om det kan antages til offentliggørelse. Der henvises til §§ 9 - 11 i den gældende bekendtgørelse.

5. Miljøstyrelsens evaluering og debatoplæg

I foråret 1999 gennemførte Miljøstyrelsen en evaluering af de første to generationer af grønne regnskaber. Evalueringen viste bl.a., at fem ud af seks grønne regnskaber lever op til lovgivningens krav, men at der har været en lav efterspørgsel på miljøregnskaberne fra offentligheden. Virksomheder, der udarbejder de grønne regnskaber, har som hovedregel opnået positive resultater af miljømæssig, organisatorisk eller økonomisk karakter.

På baggrund af evalueringen af de grønne regnskaber offentliggjorde Miljøstyrelsen i januar 2000 et debatoplæg om elementer i fremtidens grønne regnska-

ber. En lang række organisationer og myndigheder har kommenteret debatoplægget.

Det fremgår af høringssvarene, at der er enighed om at bevare de grønne regnskaber som institut, og at der er bred opbakning til, at de grønne regnskaber forbedres og videreudvikles.

6. Udbygning af regnskabsoplysningerne

Under samråd i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 24. februar 1999 tilkendegav miljø- og energiministeren, at han på baggrund af evalueringen af de grønne regnskaber ville overveje, om der er behov for at sikre en større sammenhæng til virksomhedernes miljøgodkendelse, samt om der er behov for at højne de grønne regnskabers informationsværdi, kvalitet og sammenlignelighed.

Herudover har ministeren i betænkningen til lov nr. 369 af 2. juni 1999 om ændring af miljøbeskyttelsesloven (IPPC – direktivets gennemførelse) tilkendegivet, at det bør sikres, at måleresultaterne af en virksomheds egenkontrol bearbejdes til en læsevenlig form, som giver offentligheden et billede af, hvordan virksomheden lever op til godkendelsens krav, og som illustrerer virksomhedens miljøprofil. Der henvises til Folketingstidende 1998-1999, Tillæg B sp. 892. Ministeren tilkendegav, at han i forbindelse med evalueringen af de grønne regnskaber ville overveje at ændre reglerne, så de grønne regnskaber også skulle indeholde en oversigtlig rapportering af, hvorledes virksomheden opfylder godkendelsens vilkår.

De virksomheder, der har pligt til at aflægge grønt regnskab, har alle en miljøgodkendelse, som indeholder konkrete emissionsvilkår fastsat af den lokale tilsynsmyndighed. Virksomhederne skal overfor tilsynsmyndighederne ved egenkontrol dokumentere, at de overholder disse vilkår.

Ved udmøntningen af lovforslaget i bekendtgørelsen vil der blive stillet krav om, at de grønne regnskaber fremover skal suppleres med et resumé af egenkontrollen forstået som en læsevenlig bearbejdning af virksomhedens måleresultater (eventuelt i grafisk form).

Desuden foreslås det, at regnskaberne skal indeholde oplysninger om virksomhedens affaldshåndtering, herunder oplysninger om affaldsmængder, opdeling på fraktioner samt oplysninger om, hvilke mængder der genanvendes.

Endvidere foreslås det, at regnskaberne skal indeholde oplysninger om, hvad virksomheden har gjort for at afhjælpe og forebygge eventuelle vilkårsovertrædelser. Offentligheden må antages at have en væsentlig interesse i disse oplysninger.

Tilsvarende foreslås det, at regnskaberne suppleres med oplysninger om, hvorvidt virksomheden har modtaget væsentlige klager, som har ført til, at virksomheden af egen drift har foretaget ændringer på virksomheden. Det må forventes, at tilsynsmyndigheden i sin udtalelse, jf. § 35 a, stk. 2, 3. pkt., oplyser om eventuelle væsentlige klager, der er rettet til tilsynsmyndigheden. Sådanne oplysninger skønnes nødvendige, hvis det grønne regnskab skal give et reelt billede af virksomhedens miljøforhold.

Herudover foreslås det, at regnskaberne skal indeholde oplysninger om, hvorvidt virksomheden har en miljøpolitik, og i givet fald skal der redegøres for de væsentligste mål og resultater. Selvom det ikke er et krav i dag, viser evalueringen, at godt halvdelen af de grønne regnskaber indeholder oplysninger om virksomhedens miljøpolitik med mål og prioriteringer. Oplysninger om miljøpolitik, -mål og -resultater illustrerer i høj grad virksomhedens miljøprofil, idet disse oplysninger angiver virksomhedens ambitionsniveau. I virksomheder, der har indført et miljøstyringssystem, udgør miljøpolitikken den overordnede ramme for miljøarbejdet, og fastsættelse af mål og opfølgning herpå er en tilbagevendende øvelse. 20% af de regnskabspligtige virksomheder arbejder systematisk med miljøstyring. Oplysninger om miljøpolitik, -mål og -resultater vil kunne styrke regnskabernes funktion som miljøredegørelse og øge virksomhedernes incitament til at indføre miljøstyring. Samtidig vil et krav om disse oplysninger kunne medvirke til, at miljøindsatsen løbende forbedres.

Den nugældende regel i bekendtgørelsens § 4 om, at indsendelse af den verificerede EMAS-redegørelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan erstatte et grønt regnskab, tænkes fortsat opretholdt.

Det foreslås endvidere, at virksomhederne i det grønne regnskab oplyser hvorvidt, og i givet fald, hvordan de stiller miljøkrav til deres underleverandører. Dette vil kunne sætte gang i en dialog om miljøforhold med underleverandører.

Der lægges også op til, at regnskaberne skal indeholde oplysninger om udviklingen i virksomhedens miljøforhold gennem de sidste 5 år. Dette vil medføre, at offentligheden ikke kun får et øjebliksbillede af virksomhedens miljøforhold, men derimod sættes i stand til at følge den miljømæssige udvikling over en årrække.

Herudover vil den eksisterende hjemmel til at kræve oplysninger om medarbejderinddragelse blive udnyttet til fremover at kræve, at virksomhederne i det grønne regnskab skal beskrive, hvordan medarbejderne inddrages i virksomhedens miljøarbejde generelt. I

den nugældende bekendtgørelse stilles der kun krav om, at virksomhederne skal oplyse, hvorvidt, og i bekræftende fald på hvilken måde, medarbejderne har været inddraget i udarbejdelsen af det grønne regnskab.

I udmøntningen af lovforslaget påtænkes det at benytte hjemmelen i lovens § 110, stk. 3, til at fastsætte regler om bødestraf for manglende overholdelse af de regler, der er udstedt i medfør af § 35 a. Herved vil der i grove tilfælde kunne ske politianmeldelse af de virksomheder, som ikke indsender grønt regnskab, eller hvis regnskaber ikke overholder kravene til et grønt regnskab.

7. Sammenhængen til forslag til revision af årsregnskabsloven

Dette lovforslag skal ses i sammenhæng og er koordineret med erhvervsministerens forslag til revision af årsregnskabsloven, som forventes at blive fremsat i januar 2001.

Via årsregnskabsloven forventes der fremover at blive givet mulighed for, at der med årsregnskabet kan aflægges frivillige supplerende beretninger om etik, viden, miljø og sociale forhold på virksomhedsniveau. Med revisionen af årsregnskabsloven forventes der ikke at blive lagt op til nogen vidtgående indholdsmæssig regulering af området, men eventuelle supplerende beretninger skal leve op til grundlæggende krav om bl.a. relevans, overskuelighed og væsentlighed.

Formålet med disse bestemmelser om frivillige supplerende beretninger er at støtte den igangværende udvikling, hvor stadig flere virksomheder frivilligt rapporterer til offentligheden om ikke-finansielle forhold, og at give mulighed for en samlet offentliggørelse af denne rapportering.

For at undgå krav om dobbeltreportering vil det i erhvervsministerens forslag til en revideret årsregnskabslov blive præciseret, at i de tilfælde, hvor en virksomhed aflægger grønt regnskab, kan det grønne regnskab indgå som en del af de supplerende beretninger til årsregnskabet, samt at offentliggørelsen af det grønne regnskab og årsregnskabet så vidt muligt sker samtidig. Hermed sikres, at brugerne af regnskaberne (den brede offentlighed) kan søge alle regnskabsoplysninger i sammenhæng, samt at de virksomheder, der skal afgive såvel årsregnskab/årsrapport som grønt regnskab, ikke skal offentliggøre de samme miljøoplysninger flere gange.

8. Omlægning af administrationen

Under samrådet i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 24. februar 1999 tilkendegav miljø-

og energiministeren, at han på baggrund af evalueringen af de grønne regnskaber ville overveje, om der er behov for at indføre krav om uvildig revision af regnskaberne eller om tilsynsmyndighedernes rolle i relation til regnskaberne skal styrkes.

Evalueringen viser, at de fleste professionelle interessenter mener, at man langt hen ad vejen kan stole på oplysningerne i de grønne regnskaber. Hovedparten af de professionelle interessenter har set grønne regnskaber. Tilliden er lavest blandt de almindelige borgere og naboer, men det er de færreste i denne gruppe, der har set et grønt regnskab. Samtidig viser evalueringen, at 5 ud af 6 regnskaber i det store og hele indeholder de basisoplysninger, som lovgivningen kræver.

På baggrund af de indkomne høringssvar til Miljøstyrelsens debatoplæg om elementer i fremtidens grønne regnskaber kan det konstateres, at der er bred opbakning til, at tilsynsmyndighedens rolle skal styrkes i relation til regnskaberne.

Lovforslaget pålægger derfor tilsynsmyndigheden at udtale sig om regnskaberne for dermed at øge regnskaberne troværdighed. Herefter skal udtalelsen sendes til virksomheden, der sender det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse samlet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Udtalelsen offentliggøres samtidig med regnskabet. Et standardkoncept for en sådan udtalelse vil blive drøftet nærmere med de kommunale parter, herunder om et sådant standardkoncept skal indgå i den reviderede bekendtgørelse eller den tilhørende vejledning. Ministeren bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om proceduren for indsendelse af henholdsvis det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse, herunder frister, nærmere krav til tilsynsmyndighedens udtalelse samt om regnskabet offentliggørelse.

Det forventes, at tilsynsmyndigheden udtaler sig om, hvorvidt oplysningerne i regnskabet afspejler vilkårene i virksomhedens miljøgodkendelse og de oplysninger, som tilsynsmyndigheden har modtaget som led i det almindelige tilsynsarbejde, herunder resultaterne af myndighedens stikprøvekontrol samt eventuelle væsentlige klager over virksomheden. Men tilsynsmyndighedens udtalelse har ikke karakter af en godkendelse, da det ikke vil være muligt for tilsynsmyndigheden hverken at bekræfte eller godkende alle oplysninger i regnskaberne.

Det er ikke hensigten, at tilsynsmyndigheden skal udtale sig om de årlige verificerede EMAS-redegørelser, der tilsendes Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til opfyldelse af den grønne regnskabspligt. Disse rede-

gørelser bliver i forvejen gennemgået af en akkrediteret miljøverifikator.

Det bemærkes, at tilsynsmyndigheden ikke, uanset bestemmelserne i lovens kapitel 9, skal påse, at § 35 a eller regler udstedt i medfør af § 35 a overholdes. Det er ikke hermed meningen at afskære tilsynsmyndigheden fra at bruge de sædvanlige håndhævelsesmidler ved overtrædelse af disse regler, f.eks. hvis virksomheden ikke indsender regnskabet rettidigt til tilsynsmyndigheden, eller det ikke indeholder de pligtige oplysninger. Hensigten er udelukkende at fastslå, at tilsynsmyndigheden ikke har en *pligt* til at føre aktivt tilsyn med reglerne og gribe ind ved overtrædelser. Det forventes dog, at tilsynsmyndigheden, som led i det almindelige samarbejde mellem myndighederne, selv underretter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvis den bliver opmærksom på, at en regnskabspligtig virksomhed ikke aflægger grønt regnskab.

Miljøstyrelsen vil følge udviklingen i den nye generation af grønne regnskaber bl.a. for at vurdere, i hvilket omfang regnskaberne lever op til de nye regler.

9. Listen over regnskabspligtige virksomheder

Som nævnt ovenfor under pkt. 4 omfatter listen over regnskabspligtige virksomheder i dag omtrent 20 % af de godkendelsespligtige virksomheder (listevirksomheder). I forbindelse med behandlingen af lovforslag L135 om grønne regnskaber som fremsat i Folketinget den 18. januar 1995 blev det vedtaget, at pligten skulle begrænses til virksomheder, som på grund af deres størrelse og miljømæssige påvirkning af det ydre miljø kunne betegnes som "store og miljøtunge". For nogle af virksomhedskategorierne på listen gælder yderligere den begrænsning, at kun virksomheder med over 20 ansatte skal udarbejde grønt regnskab.

Det er nærliggende i forbindelse med en revision af den gældende bekendtgørelse at overveje, hvorvidt listen stadig omfatter alle de større og miljøtunge virksomheder. Det må nemlig konstateres, at en række IPPC-virksomheder ikke er omfattet af regnskabspligten. Det drejer sig om enkelte industrivirksomheder og hele landbrugssektoren. IPPC-virksomheder er de virksomheder, der af EU betragtes som de mest miljøtunge virksomheder. Det er vanskeligt at argumentere for, at et tilfældigt udvalg af netop disse virksomheder fortsat skulle fritages fra at udarbejde grønt regnskab. Det er derfor tanken at anvende bemyndigelsen i § 35 a, stk. 1, til at udvide listen over regnskabspligtige virksomheder med de IPPC-virksomheder, der endnu ikke er omfattet. Det anbefales dog på nuværende tidspunkt ikke at udvide regnskabspligten til at gælde hus-

dyrbrugene, da der endnu ikke eksisterer en afprøvet model for grønne regnskaber på landbrugsbedrifter.

Hvis regnskabspligten udvides med de IPPC-virksomheder (eksklusive husdyrbrug), der ikke allerede i dag er omfattet heraf, skønnes det at dreje sig om ca. 150 nye virksomheder. Heraf skønnes det, at ca. 80 af disse virksomheder allerede i dag udarbejder grønne regnskaber frivilligt.

Det er samtidig hensigten, at der ved revision af den nugældende liste over regnskabspligtige virksomheder skal ske en konsekvensrettelse af den nugældende liste, så den bringes i overensstemmelse med listen over godkendelsespligtige virksomheder i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 807 af 25. oktober 1999 om godkendelse af listevirksomhed. Det understreges, at det ikke på nuværende tidspunkt er hensigten at pålægge nye virksomheder – ud over IPPC-virksomhederne – regnskabspligt. Det kan dog ikke på forhånd udelukkes, at konsekvensrettelsen vil medføre, at enkelte nye virksomheder vil blive pålagt regnskabspligt.

10. Europæisk oversigt over forurenende emissioner

Efter IPPC-direktivet er Danmark forpligtet til at indberette de vigtigste emissioner fra de virksomheder, der er nævnt i bilag 1 til IPPC-direktivet (IPPC-virksomhederne). Kommissionen offentliggør hvert tredje år en oversigt over de vigtigste emissioner og forureningskilder på grundlag af de indberettede oplysninger fra medlemsstaterne. Formålet hermed er at give oplysninger om virksomhedernes emissioner til offentligheden og politiske beslutningstagere.

EU-Kommissionen har i sin beslutning af 25. januar 2000 om indførelse af en europæisk oversigt over forurenende emissioner (EPER) pålagt Danmark hvert tredje år og første gang i 2003 at indberette emissionsdata for en række udpegede stoffer. Kommissionen opfordrer i øvrigt medlemsstaterne til at indrapportere årligt fra og med år 2008.

Det vurderes, at de grønne regnskaber vil være velegnede til at indsamle de emissionsdata, som Danmark er forpligtet til at indberette. Regnskaberne forventes allerede i dag at indeholde de oplysninger, som skal indberettes til Kommissionen. Ved at bruge regnskaberne til indsamling af disse data undgås det at byrde virksomheder og tilsynsmyndigheder med yderligere afrapportering af de samme oplysninger.

En forudsætning for, at regnskaberne på denne måde kan anvendes til at indsamle de nødvendige data, er dog, at de virksomheder, der er omfattet af rapporteringskravet, anvender kalenderåret som regnskabsår, idet indberetninger til EU-Kommissionen

skal ske på årsbasis. Det vurderes, at en stor del af disse virksomheder allerede i dag aflægger grønt regnskab for kalenderåret.

Der opstår imidlertid et problem med de virksomheder, som er omfattet af rapporteringskravet, og som ikke anvender kalenderåret som regnskabsår, men har forskudt regnskabsår. For at løse dette problem foreslås det, at ministeren i § 35 a, stk. 2, bemyndiges til at udfærdige regler om særskilt indberetning af visse emissionsdata. Bemyndigelsen tænkes anvendt til at fastsætte regler om, at IPPC-virksomheder, der er omfattet af rapporteringsforpligtelsen, og som har forskudt regnskabsår, skal indsende særskilte indberetninger om emissionen af visse stoffer for kalenderåret. Virksomhederne kan undgå denne supplerende indberetning ved at ændre deres regnskabsår til kalenderåret.

Da der, som ovenfor nævnt under punkt 9, ikke skal aflægges grønt regnskab for husdyrbrug, kan de grønne regnskaber ikke bruges til at indsamle de nødvendige data til emissionsregistret for denne type virksomheder. Hvis det viser sig, at der er husdyrbrug, som er omfattet af rapporteringskravet, vil det blive nærmere overvejet, hvordan disse oplysninger mest hensigtsmæssigt kan indhentes.

Lovforslaget bidrager også til Danmarks opfyldelse af art. 5 i Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, underskrevet i Århus den 25. juni 1999), hvorefter Danmark bl.a. er forpligtet til 1) at opbevare relevante og ajourførte miljøoplysninger om eksisterende aktiviteter, der kan indvirke væsentligt på miljøet, 2) at tilskynde virksomheder til at informere offentligheden samt 3) at arbejde for at opbygge et edb-baseret forureningsregister. Regnskaberne vil endvidere kunne medvirke til at opfylde OECD's anbefalinger af 20. februar 1996 (Recommendation of the Council on implementing pollutant release and transfer register [C/M(96)4/PROV]).

11. Dialogforum

Som led i den fortsatte udvikling af de grønne regnskaber vil Miljøstyrelsen nedsætte et udvalg med deltagelse af de kommunale parter, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Dansk Industri og andre relevante aktører. Udvalget skal fungere som et dialogforum. Udvalgets rolle vil bl.a. være at drøfte og udvikle værktøjer m.v., som kan anvendes af virksomheder, som ønsker at være på forkant med udviklingen. Erfaringerne fra disse virksomheder kan derefter anvendes i

forbindelse med den videre udvikling af regnskaberne.

Et element, der skal indgå i udvalgets arbejde, er spørgsmålet om, hvordan virksomhedernes forbrug af transportydelser kan inddrages i de grønne regnskaber. Et andet element, som udvalget skal se på, er hvorvidt regnskaberne fremover skal indeholde oplysninger om produkternes miljøegenskaber. Udvalget skal tillige undersøge, hvordan regnskabspligten bedst kan udvides til en bredere kreds af virksomheder.

Drøftelserne i udvalget skal bidrage til, at udviklingen af de grønne regnskaber løbende koordineres med andre initiativer, der vedrører virksomhedernes rapportering til offentligheden, samt den internationale udvikling i rapportering af virksomhedernes miljøforhold.

12. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om, at tilsynsmyndigheden inddrages mere aktivt i kvalitetssikringen af de grønne regnskaber, indebærer umiddelbart et øget ressourceforbrug hos tilsynsmyndigheden. Lovforslaget medfører dog ikke, at tilsynsmyndigheden skal udtale sig om oplysninger i det grønne regnskab, der går ud over, hvad tilsynsmyndigheden har kendskab til via sit almindelige tilsynsarbejde.

En udtalelse fra tilsynsmyndigheden vil være en omkostningseffektiv måde at øge regnskaberne troværdighed for offentligheden, idet den indsigt, som tilsynsmyndighederne allerede har i virksomhedernes miljøforhold, udnyttes optimalt. Det forventes, at det forhold, at tilsynsmyndigheden fremover vil være forpligtet til at kommentere det grønne regnskab, vil medføre en øget forudgående dialog mellem virksomhed og tilsynsmyndighed om virksomhedens grønne regnskab og virksomhedens miljøforhold.

Forbruget til gennemgang og kommentering af et gennemsnitligt grønt regnskab er af de kommunale organisationer tidligere anslået til ca. 3-4 (effektive) timer, svarende til 900-1.200 kr. pr. regnskab (beregnet ved en årsværkspris inkl. overhead pr. 1. april 2000 på 435.000 kr. for en AC-tekniker og 1496 effektive timer pr. årsværk). Det anslåede tidsforbrug er delvist bekræftet i evalueringen.

Der tages udgangspunkt i det nuværende antal pligtige regnskaber pr. år på 1000 samt ca. 200 frivillige regnskaber og yderligere ca. 60 - 70 nye IPPC-virksomheder (regnet netto, idet en del af disse nye, pligtige virksomheder i de foregående år frivilligt har udarbejdet grønne regnskaber; det gælder f.eks. mange lossepladser).

Regnes derfor med i alt ca. 1300 grønne regnskaber pr. år, vil det koste i størrelsesordenen 1,2 - 1,6 mio. kr. i kommunale meromkostninger eller 2,7 - 3,6 årsværk.

Den tættere kobling mellem oplysningerne i de grønne regnskaber og virksomhedernes miljøgodkendelse vil samtidigt betyde, at de grønne regnskaber kan blive et væsentligt bidrag til myndighedernes godkendelses- og tilsynsarbejde. Hertil kommer den dialog med virksomhederne, der vil opstå i forbindelse med udarbejdelsen af myndighedsudtalelsen. Et grønt regnskab vil endvidere give en række supplerende oplysninger, som tilsynsmyndigheden vil kunne benytte i sit samarbejde med virksomhederne og dermed ved tilrettelæggelsen af sit tilsynsarbejde.

Tilsynsmyndigheden vil på baggrund heraf få mulighed for at målrette og effektivisere sin tilsynsindsats over for de pågældende virksomheder – en effektivisering, som efter en omstillingsperiode, fuldt ud vil opveje den merindsats, der skal til for at opfylde forslagens bestemmelse om en udtalelse.

Det vurderes, at forslaget, som det planlægges udmøntet, vil give anledning til kommunale meromkostninger de første 1-2 år. Disse umiddelbare stigninger i de kommunale meromkostninger forventes imidlertid i løbet af en ca. 5-årig periode at blive udlignet af besparelser i tilsynsarbejdet.

På det foreliggende grundlag vurderes således, at forslaget over en lidt længere periode er udgiftsneutralt for amter og kommuner. Da det endelige regelsæt skal fastlægges i en bekendtgørelse, vil spørgsmålet om eventuel DUT-kompensation blive taget op til senere drøftelse med de kommunale parter i forbindelse med forhandlingerne om den endelige udformning af bekendtgørelsen.

De grønne regnskaber fra IPPC-virksomheder forudsættes at omfatte de emissionsdata, som ifølge IPPC-direktivet skal indberettes til Kommissionen. Herved spares eventuelle fremtidige statslige udgifter til indhentning af disse data gennem tilsynsmyndighederne. Disse udgifter til kompensation til kommuner og amter er tidligere anslået til at ville udgøre 100 - 200.000 kr. årligt.

Desuden bemærkes, at det i udmøntningen af lovforslaget påtænkes at ophæve de gældende regler, hvorefter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser, at de modtagne regnskaber overholder de formelle krav til et grønt regnskab, og hvor Miljøstyrelsen efter anmodning træffer afgørelse om, hvorvidt et regnskab kan antages til offentliggørelse.

Ophævelse af denne procedure betyder visse mindre ressourcemæssige besparelser. Disse besparelser

vil dog blive modsvaret af yderligere omkostninger i form af udgifter til tilpasning af den edb-baserede offentliggørelsesform samt ressourceforbrug til vejledning af amter og kommuner.

13. Lovforslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har primært erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af meromkostninger til administration af de nye krav til indholdet af grønne regnskaber.

På baggrund af evalueringen af de første generationer af grønne regnskaber vurderes lovforslaget, jf. nedenfor under pkt. 14, at medføre et samlet, tidsmæssigt merforbrug på ca. 10 årsværk pr. år svarende til en intern lønomkostning på i alt 3-3,5 mio. kr. årligt for de berørte virksomheder.

Samtidig viser evalueringen, at et aktivt arbejde med udarbejdelsen af grønne regnskaber giver virksomhederne muligheder for at opnå økonomiske gevinster i form af bedre udnyttelse af materialer og hjælpesoffer, mindre emissioner og affaldsmængder og sparede grønne afgifter.

14. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om indholdet i de grønne regnskaber forventes som tidligere nævnt at betyde, at de grønne regnskaber fremover bl.a. skal suppleres med

- et resumé af virksomhedens egenkontrol
- en redegørelse for hvad virksomheden har gjort for at afhjælpe og forebygge eventuelle vilkårsovertrædelser
- oplysninger om virksomhedens affaldshåndtering
- oplysninger om eventuelle væsentlige klager over virksomheden
- oplysninger om hvorvidt virksomheden har en miljøpolitik, og i givet fald en redegørelse for miljøpolitikken, de væsentligste mål, samt hvilke konkrete resultater der er opnået
- en beskrivelse af om, og i givet fald, hvordan virksomheden stiller miljøkrav til sine underleverandører og
- oplysninger om udviklingen i virksomhedens miljøforhold gennem de sidste 5 år.

Disse nye elementer vil især det første år kunne betyde et vist øget ressourceforbrug i virksomhederne. Det vil især bestå i arbejdet med det førstnævnte punkt – resumé af virksomhedens egenkontrol – hvor resultaterne af egenkontrollen skal præsenteres i en letlæselig form.

Evalueringen viser, at virksomhedernes tidsforbrug til 2. generation af de grønne regnskaber i gennemsnit lå på 95 timer eller 30 % lavere end til 1. generation.

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse

Selv om der ikke kan forventes tilsvarende erfaringsgevinster i fremtiden, anslås effekten af de nye elementer på lidt længere sigt (og efter det første år) til et tidsmæssigt merforbrug på et begrænset antal timer.

Hertil kommer indsatsen hos de 60 - 70 IPPC-virksomheder (regnet netto), som nu foreslås inddraget under ordningen. Disse virksomheder må betragtes som tilhørende de miljømæssigt mindst komplicerede blandt gruppen af IPPC-virksomheder i Danmark, hvorfor deres tidsforbrug efter indkøringsperioden skønnes at blive meget tæt på gennemsnittet på de 95 timer.

Sammenlagt skønnes et tidsmæssigt merforbrug på højst 10 årsværk i virksomhederne svarende til en intern lønomkostning på 3 - 3,5 mio. kr. årligt.

Lovforslaget har desuden været forelagt et fokuspanel udtrykket som en stikprøve af virksomheder fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens liste over virksomheder, der aflægger grønne regnskaber. I alt 140 virksomheder blev udtrykket, men alene 51 industrivirksomheder deltog i selve interviewundersøgelsen.

Baseret på svarene fra fokuspanelet kan ca. 80 % af de i alt ca. 1.200 - 1.300 omfattede virksomheder ventes at få administrative omstillingsbyrder på i gennemsnit ca. 3 timer pr. virksomhed. Tilsvarende vurderes, at 89 % vil få løbende administrative byrder på i gennemsnit op mod 38 timer pr. virksomhed årligt. Spredningen i svarene er meget stor, hvorfor det samlede tidsmæssige merforbrug beregnes til 21.000 - 42.000 timer eller 12 - 24 årsværk pr. år.

Undersøgelsen er således behæftet med en betydelig usikkerhed, og der tages i undersøgelsen det forbehold, at det er vanskeligt for virksomhederne at vurdere virkningerne af ny lovgivning på et tidspunkt, hvor virksomhederne ikke har oplevet lovgivningen i praksis. Der er erfaringsmæssigt en tendens til, at - især mindre - virksomheder overvurderer de fremtidige administrative byrder. De anførte resultater vurderes herefter til at være en acceptabel, men foreløbig indikator på lovforslagets administrative konsekvenser for de berørte virksomheder. Resultatet giver derfor ikke anledning til at ændre det ovenfor anvendte skøn på 10 årsværk årligt.

15. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Formålet med lovforslaget er at styrke de grønne regnskabers informationsværdi for offentligheden. Lovforslaget kan gennem en omlægning af proceduren omkring tilsynsmyndighedens udtalelse endvidere styrke dialogen mellem tilsynsmyndighederne og virksomhederne.

Erfaringerne med de første to generationer af grønne regnskaber viser, at det har en positiv miljøeffekt, at virksomhederne skal gennemgå deres adfærd og præstationer på miljøområdet og informere offentligheden herom. Eksempelvis viser evalueringen, at 41% af virksomhederne mener, at arbejdet med grønne regnskaber har bidraget til miljøforbedringer. Det drejer sig især om ressourcebesparelser inden for vand og energi samt på affaldsområdet. Mange virksomheder anser det også for positivt, at de har fået bedre overblik over miljøforholdene. Der er gennemført konkrete forbedringer i form af anskaffelse af ressourcebesparende udstyr, der er indført renere teknologi og blevet udskiftet miljøbelastende stoffer. En del peger dog på, at andre miljøaktiviteter som f.eks. miljøstyring også har spillet en vigtig rolle for de opnåede resultater.

Det forventes, at denne positive effekt fremmes gennem lovforslaget. Virksomhedernes incitament til at indføre miljøstyring vil kunne øges gennem oplysninger i de grønne regnskaber om virksomhedernes miljøpolitik, - mål og -resultater samt om virksomhedernes miljømæssige udvikling i form af historiske tal. Endvidere vil en styrkelse af dialogen mellem tilsynsmyndighederne og virksomhederne kunne medføre, at det i højere grad bliver muligt at vurdere, på hvilket miljøområde der kan opnås besparelser - såvel miljømæssigt som økonomisk. Herudover vil lovforslaget medvirke til at igangsætte en dialog om miljø med leverandører, hvilket i sig selv kan have en positiv effekt.

16. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget sigter bl.a. på at bidrage til at kunne opfylde forpligtelsen i artikel 15, stk. 3, i Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), EF-Tidende 1996 nr. L 257, s. 26. Direktivet er gennemført i Danmark ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og ved Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 807 af 25. oktober 1999 om godkendelse af listevirksomhed. Der henvises til Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, sp. 3760 ff.

Endvidere bidrager lovforslaget til, at Danmark kan leve op til EU-Kommissionens beslutning af 25. januar 2000 om indførelse af en europæisk oversigt over forurenende emissioner (EPER). Kommissionens beslutning er vedtaget med hjemmel i artikel 15, stk. 3, i IPPC-direktivet.

Herudover har lovforslaget ikke EU-retlige aspekter.

17. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		Lovforslaget vurderes over en lidt længere periode at være udgiftsneutralt for amter og kommuner. Da det endelige regelsæt skal fastlægges i en bekendtgørelse, vil spørgsmålet om eventuel DUT-kompensation blive taget op til senere drøftelse med de kommunale parter i forbindelse med forhandlingerne om den endelige udformning af bekendtgørelsen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		Lovforslaget medfører, at tilsynsmyndigheden skal udtale sig om de grønne regnskaber. De nærmere administrative konsekvenser vil afhænge af udmøntningen af lovforslaget.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vil styrke dialogen mellem tilsynsmyndigheder og virksomheder. Herved bliver det muligt for virksomheden at vurdere, hvor det er økonomisk fordelagtigt at gennemføre miljøforbedringer.	Lovforslaget har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Konsekvenserne vil afhænge af udmøntningen af lovforslaget. En foreløbig vurdering viser en årlig meromkostning på 3-3,5 mio. kr. i de omfattede virksomheder.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet		Lovforslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet. Konsekvenserne vil afhænge af udmøntningen af lovforslaget. En foreløbig vurdering viser et årligt merforbrug på ca. 10 årsværk i de omfattede virksomheder.
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget vil styrke dialogen mellem tilsynsmyndigheder og virksomheder. Herved bliver det muligt for tilsynsmyndigheden at vurdere, hvor der bedst kan opnås miljømæssige forbedringer. Lovforslaget, som det tænkes udmøntet, ansporer desuden virksomhederne til at indføre miljøstyring, og medvirker til at igangsætte en dialog om miljø med leverandører.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget bidrager til, at Danmark kan leve op til EU-Kommissionens beslutning af 25. januar 2000 om indførelse af en europæisk oversigt over forurenende emissioner (EPER).	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1.

Ad stk. 1.

Efter den gældende bestemmelse i § 35 a, stk. 1, 2. pkt., skal regnskaberne vise det væsentlige forbrug af energi, vand og råvarer samt arten og mængden af forurenende stoffer, som indgår i produktionsprocesserne, og som virksomhederne udsender til luft, vand og jord, eller som indgår i produkter eller affald.

Med den foreslåede affattelse af § 35 a, stk. 1, udvides hjemmelen, således at det vil være muligt at fastsætte regler om, at regnskabet fremover skal indeholde alle relevante oplysninger om listevirksomhedens miljøforhold. Med den ændrede formulering er det ikke tilsigtet at indskrænke oplysningerne i forhold til de oplysninger, der skal gives i dag.

Der gøres opmærksom på, at de krav, der vil blive stillet til indholdet af de grønne regnskaber, fortsat er minimumskrav. Der er således ikke noget til hinder for, at virksomheder, der aflægger grønt regnskab, som led i udformningen af det grønne regnskab frivilligt kan afgive andre informationer end de lovpligtige.

Den nugældende regel i bekendtgørelsens § 4 om, at indsendelse af den verificerede EMAS-redegørelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan erstatte et grønt regnskab, tænkes opretholdt.

Ministerens bemyndigelse tænkes umiddelbart udmøntet i regler om, at de grønne regnskaber - udover de oplysninger som regnskaberne skal indeholde i dag - skal indeholde et resumé af egenkontrollen. Et sådant resumé kan være af væsentlig interesse for offentligheden, idet det herigennem vil blive tydeliggjort, i hvilket omfang virksomheden overholder sin miljøgodkendelse, ligesom offentligheden vil få indblik i, hvad der er de væsentligste udledninger fra den enkelte virksomhed.

Desuden tænkes bemyndigelsen udmøntet i regler om, at de grønne regnskaber skal indeholde oplysninger om virksomhedens affaldshåndtering, herunder oplysninger om affaldsmængder, opdeling på fraktioner samt oplysninger om, hvilke mængder der genanvendes.

Endvidere tænkes ministerens bemyndigelse udmøntet i regler om, at virksomheden skal redegøre for, hvad virksomheden har gjort for at afhjælpe og forebygge eventuelle vilkårsovertrædelser, samt give oplysninger om, hvorvidt virksomheden har modtaget væsentlige klager, som har ført til, at virksomheden af egen drift har foretaget ændringer på virksomheden.

Herudover tænkes ministerens bemyndigelse udmøntet i regler om, at de grønne regnskaber skal indeholde oplysning om, hvorvidt virksomheden har en miljøpolitik. I givet fald skal virksomheden i regnskabet redegøre for miljøpolitikken, de væsentligste miljømål, samt hvilke konkrete resultater der er opnået, herunder på energi-, transport- og affaldsområdet.

Derudover tænkes ministerens bemyndigelse udmøntet i regler om, at virksomhederne i de grønne regnskaber skal beskrive om, og i givet fald, hvordan de stiller miljøkrav til deres underleverandører. Kravet vil i sig selv kunne sætte gang i en dialog om miljøforhold med underleverandører.

Endvidere tænkes ministerens bemyndigelse anvendt til at fastsætte regler om, at regnskaberne skal indeholde en udviklingsrapportering i form af historiske tal for de sidste 5 år inklusive det pågældende regnskabsår, forudsat at der foreligger regnskaber for de forudgående 4 år. Der bør som minimum redegøres for de oplysninger, som fremgår af den nuværende bekendtgørelses § 7, stk. 1, dvs. oplysninger om forbruget af energi, vand og råvarer, de væsentlige arter og mængder af forurenende stoffer, der udledes til vand, luft eller jord, eller som indgår i virksomhedens produkter, produktionsprocesser eller affald. Disse oplysninger forventes at øge offentlighedens interesse for regnskaberne, idet tallene vil gøre det muligt for offentligheden at følge den enkelte virksomheds miljømæssige udvikling år for år. Der vil i bekendtgørelsen eller vejledningen blive taget højde for, at virksomhederne eventuelt kan ændre praksis ved opgørelse af historiske tal.

Ministerens bemyndigelse tænkes herudover anvendt til at udvide den regel, der er fastsat med hjemmel i den nugældende § 35 a om, at virksomhederne i de grønne regnskaber skal oplyse om, og i bekræftende fald, hvordan medarbejderne har været inddraget i udarbejdelsen af det grønne regnskab, således at virksomhederne fremover skal beskrive, hvordan medarbejderne inddrages i virksomhedens miljøarbejde generelt.

Endvidere tænkes ministerens bemyndigelse anvendt til at fastsætte regler om, at en virksomhed/koncern kan udarbejde et samlet grønt regnskab, som dækker flere produktionssteder, på betingelse af, at der i regnskabet sker en særskilt rapportering for hvert enkelt produktionssted. Med en sådan regel tages der både hensyn til virksomhedernes ønsker om at kunne udarbejde koncernregnskaber og til naboernes behov for at kunne genfinde oplysninger om den enkelte virksomhed.

På længere sigt kan bemyndigelsen udnyttes til at fastsætte regler om, at regnskaberne skal indeholde oplysninger om 1) transportens miljøbelastning og 2) produkternes miljøegenskaber. Det fremtidige dialogforum skal drøfte og afdække mulighederne for at medtage sådanne oplysninger i de grønne regnskaber.

Ad stk. 2.

Med forslaget til § 35 a, stk. 2, videreføres bestemmelsen i den gældende § 35 a, stk. 2, om, at regnskabet skal udarbejdes for et år ad gangen og indsendes til tilsynsmyndigheden, samt om at regnskabet skal udarbejdes for samme periode som det finansielle regnskab.

Som noget nyt foreslås det, at tilsynsmyndigheden skal afgive en udtalelse på baggrund af regnskabet. Udtalelsen sendes til virksomheden inden for en nærmere fastsat frist, hvorved virksomheden om nødvendigt får lejlighed til at indgå i en nærmere dialog med tilsynsmyndigheden. Virksomheden sender herefter det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse samlet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør herefter udtalelsen sammen med regnskabet.

Endvidere foreslås det, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om proceduren for indsendelse af det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse, herunder frister, samt om offentliggørelse af regnskabet og tilsynsmyndighedens udtalelse. Desuden bemyndiges ministeren til at fastsætte retningslinjer for tilsynsmyndighedens udtalelse.

Bemyndigelsen tænkes bl.a. anvendt til at fastsætte regler om, at virksomheder, der er omfattet af reglerne om aflæggelse af årsregnskab, skal indsende det grønne regnskab samtidig med det finansielle regnskab, og at regnskabet offentliggøres samtidig med det finansielle årsregnskab.

Med henblik på den situation, hvor virksomhederne selv offentliggør deres grønne regnskab, tænkes bemyndigelsen udmøntet i regler om, at tilsynsmyndighedens udtalelse skal offentliggøres sammen med regnskaberne. Nogle virksomheder må forventes som hidtil at vælge at lade regnskabet underkaste intern eller eksternt revision af en særlig sagkyndig. Lovforslaget er ikke til hinder for denne praksis. Vælger virksomheden at oplyse om en sådan revision, skal erklæringen fra den særligt sagkyndige gengives i regnskabet. Bemyndigelsen tænkes tillige anvendt til at udfærdige regler herom.

Bemyndigelsen tænkes herudover udmøntet i regler om, at tilsynsmyndigheden ikke skal udtale sig om de årlige verificerede EMAS-redegørelser, der tilsendes

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til opfyldelse af den grønne regnskabspligt. Disse redegørelser bliver i forvejen gennemgået af en akkrediteret miljøverifikator.

For at lette tilsynsmyndighedens arbejde og sikre større ensartethed vil der blive udfærdiget nærmere retningslinjer for tilsynsmyndighedens udtalelse. Et standardkoncept for tilsynsmyndighedens udtalelse vil blive drøftet nærmere med de kommunale parter, herunder om et standardkoncept skal indarbejdes i den reviderede bekendtgørelse eller den tilhørende vejledning.

Det er tanken, at reglerne i den gældende bekendtgørelses § 9 - 11 om procedurerne for indsendelse og offentliggørelse af regnskaberne skal revideres. I den anledning vil Miljøstyrelsen drøfte proceduren i forbindelse med tilvejebringelse af tilsynsmyndighedens udtalelse og regnskabets fremsendelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med de berørte parter.

Med forslaget om, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør regnskabet inklusive tilsynsmyndighedens udtalelse, sikres det, at offentligheden får kendskab til tilsynsmyndighedens eventuelle bemærkninger til regnskabet.

Efter de gældende regler i bekendtgørelsens § 10 påser Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at de modtagne regnskaber overholder de formelle krav til et grønt regnskab, og Miljøstyrelsen træffer i medfør af § 11 efter anmodning afgørelse om, hvorvidt et regnskab kan antages til offentliggørelse. Disse to bestemmelser tænkes ophævet for at forenkle den administrative konstruktion.

Det er hensigten at ophæve bestemmelserne i den gældende bekendtgørelses § 10 og 11, således at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fremover kun skal påse, at regnskaberne indsendes samt sørge for selve offentliggørelsen, ligesom Miljøstyrelsen ikke længere skal behandle sager efter reglerne om grønne regnskaber. Bestemmelserne i den gældende bekendtgørelses § 2, hvorefter regnskabspligtige virksomheder skal anmelde sig til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, tænkes videreført med de nødvendige ændringer. Det forventes, at tilsynsmyndighederne, som led i det almindelige samarbejde mellem myndighederne, vil underrette Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i de tilfælde, hvor myndighederne måtte blive opmærksomme på, at en grønt regnskabspligtig virksomhed ikke aflægger grønt regnskab. I udmøntningen af lovforslaget påtænkes det at benytte hjemmelen i lovens § 110, stk. 3, til at fastsætte regler om bødestraf for manglende overholdelse af de regler, der er udstedt i medfør af § 35 a. Herved vil der i grove tilfælde kunne ske politianmeldelse af de virksomheder, som undlader at indsende regn-

skaber eller hvis regnskaber ikke overholder kravene til et grønt regnskab. Det vurderes imidlertid, at den dialog mellem virksomheder og tilsynsmyndigheder, der vil opstå i forbindelse med udarbejdelsen af myndighedsudtalelsen, i de fleste tilfælde vil betyde, at der ikke vil blive indsendt misvisende regnskaber til offentliggørelse hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Offentligheden vil via tilsynsmyndighedens udtalelse få kendskab til de tilfælde, hvor virksomheder aligevel har fået offentliggjort misvisende eller mangelfulde regnskaber. Det bemærkes i øvrigt, at virksomhedens oplysninger ofte vil være et led i markedsføringen og som sådan vil være omfattet af markedsføringslovens regler.

Med henblik på at give Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg mulighed for at kunne vurdere effekten af de ovenfor nævnte ændringer vil miljø- og energiministeren i folketingssamlingen 2003/2004 give udvalget en underretning herom.

Som nævnt ovenfor under pkt. 9 i de almindelige bemærkninger er Danmark forpligtet til at indberette de vigtigste emissioner fra IPPC-virksomhederne. Indberetningerne skal ske på basis af kalenderåret. Det er hensigten i videst mulig omfang at anvende de grønne regnskaber til at indsamle disse data. Der opstår imidlertid et problem for de virksomheder, som er omfattet af rapporteringskravet, og som ikke anvender kalenderåret som regnskabsår, men har forskudt regnskabsår. For at løse dette problem foreslås det, at ministeren i § 35 a, stk. 2, bemyndiges til at udfærdige regler om særskilt indberetning af disse emissionsdata. Bemyndigelsen tænkes anvendt til at fastsætte regler om, at IPPC-virksomheder, der er omfattet af rapporteringskravet, bortset fra husdyrbrug, og som har forskudt regnskabsår, skal indsende særskilte indberetninger om emissionen af visse stoffer til luft og vand for kalenderåret. For at undgå denne supplerende indberetning kan virksomhederne vælge at ændre deres regnskabsår til kalenderåret. Det vurderes, at en stor del af disse virksomheder allerede i dag aflægger grønt regnskab for kalenderåret. Der vil i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelsen blive taget stilling til, hvorledes indberetningerne skal foregå, og hvem der skal modtage disse.

Ad stk. 3.

Med forslaget fastslås det, at tilsynsmyndigheden, uanset bestemmelserne i lovens kapitel 9 om tilsyn, ikke – ud over udtalelsen – er forpligtet til at påse overholdelsen af § 35 a og regler udstedt i medfør heraf. Det er ikke hermed meningen at afskære tilsynsmyndigheden fra at bruge de sædvanlige håndhævel-

sesmidler ved overtrædelse af disse regler, f.eks. hvis virksomheden ikke indsender regnskabet rettidigt til tilsynsmyndigheden, eller det ikke indeholder de nødvendige oplysninger. Hensigten er udelukkende at fastslå, at tilsynsmyndigheden ikke, som det ellers er tilfældet efter loven, har en pligt til at føre aktivt tilsyn med reglerne og gribe ind ved overtrædelser. I øvrigt henvises til bemærkningerne ovenfor ad stk. 2.

Ad stk. 4

Med forslaget præciseres det, at virksomheder, som ikke er forpligtet til at indsende grønt regnskab, frivilligt kan indsende og få offentliggjort et grønt regnskab. Allerede efter den gældende bekendtgørelses § 8 er det muligt for virksomheder frivilligt at indsende et grønt regnskab og få det offentliggjort af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, men for en god ordens skyld indsættes der en udtrykelig hjemmel hertil.

For at hindre at der udvikles regnskaber med forskellige grader af troværdighed, tænkes hjemmelen udnyttet til at fastsætte bestemmelser om, at frivillige grønne regnskaber skal være underlagt det samme regelsæt, som gælder for pligtige grønne regnskaber, herunder kravet om en udtalelse fra tilsynsmyndigheden.

Praksis har vist, at tilsynsmyndigheden har et forhåndskendskab til størstedelen af de virksomheder, der i dag aflægger frivilligt grønt regnskab. Kravet om, at offentliggørelsen af alle grønne regnskaber skal ledsages af en udtalelse fra tilsynsmyndigheden, skønnes derfor ikke at give anledning til væsentlige problemer for de frivillige grønne regnskaber. I de få tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden ikke på forhånd har kendskab til den pågældende virksomhed eller branche, fordi den ikke reguleres i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 om forurenende virksomhed, vil en udtalelse om, at tilsynsmyndigheden ikke har kendskab til virksomheden, være tilstrækkelig.

Ad stk. 5.

Bestemmelsen svarer til den gældende § 35 a, stk. 5. Den gældende bestemmelse i § 35 a, stk. 4, foreslås samtidig ophævet. Bestemmelsen blev indsat for at etablere en hjemmel til at give virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, der forpligtede sig til at indføre miljøstyringssystemer, mulighed for at opnå udsættelse med fristen for indsendelse af det første grønne regnskab i en aftalt periode, dog ikke ud over tre år fra den 1. januar 1996 at regne. Der henvises til Folketingstidende 1994-95, Tillæg B, sp. 574-577. I alt 180 virksomheder har som følge af denne hjemmel opnået udsættelse med det første grønne regnskab. Udsættelsesordningen er ikke længere rele-

vant, ligesom det ikke vil være relevant at indføre en tilsvarende ordning for de nye IPPC-virksomheder, der bliver omfattet af regnskabspligten, idet visse af regnskabsoplysningerne fra disse virksomheder bl.a. skal bruges i forbindelse med indberetningen til EU-Kommissionen i henhold til IPPC-direktivet.

Ad. stk. 6.

Bestemmelsen svarer til den gældende § 35 a, stk. 6. Bemyndigelsen har hidtil været anvendt til at fritage visse listevirksomheder helt eller delvist (færre end 20 ansatte) fra regnskabspligten. Fritagelsen tænkes opretholdt på nuværende tidspunkt, dog ikke for IPPC-virksomheder. Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 9.

Ad stk. 7.

Bestemmelsen svarer til den gældende § 35 a, stk. 8.

I øvrigt foreslås den gældende bestemmelse i § 35 a, stk. 7, ophævet. Bestemmelsen etablerer hjemmel

til at fastsætte regler om, at virksomheden for egen regning skal lade regnskabet underkaste revision ved særlig sagkyndig. Hjemmelen har ikke været benyttet, og da denne mulighed heller ikke nu tænkes anvendt, jf. bemærkningerne til stk. 2, foreslås bestemmelsen ophævet.

Ophævelsen af bestemmelsen udelukker ikke, at virksomheder for egen regning lader regnskabet underkaste revision ved særlig sagkyndig. Det skal dog understreges, at en sådan revision ikke fritager tilsynsmyndigheden for at afgive en udtalelse om regnskabet.

Til § 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Loven og de nye regler, der skal udfærdiges med hjemmel i § 35 a, skal dog først finde anvendelse for regnskaber, som vedrører regnskabsår, der begynder 1. juli 2001 eller senere.

Bilag

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 698 af 22. september 1998, som ændret bl.a. ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 og senest ved lov nr. 447 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

§ 35 a. Ministeren kan fastsætte regler om, at listevirksomheder periodisk skal udarbejde et grønt regnskab. Regnskabet skal vise det væsentlige forbrug af energi, vand og råvarer samt arten og mængden af forurenende stoffer, jf. § 2, som indgår i produktionsprocesserne, som virksomheden udsender til luft, vand og jord, eller som indgår i produkter eller affald.

Stk. 2. Regnskabet skal udarbejdes for et år ad gangen og indsendes til tilsynsmyndigheden og til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. For virksomheder omfattet af årsregnskabsloven indsendes regnskabet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen sammen med det økonomiske regnskab.

Stk. 3. Ministeren fastsætter nærmere bestemmelser om det grønne regnskabs udarbejdelse, indhold og form, herunder om inddragelse af medarbejderne, om indsendelse til myndighederne inden en nærmere angiven frist og om dets offentliggørelse.

1. § 35 a affattes således:

»§ 35 a. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at listevirksomheder periodisk skal udarbejde et grønt regnskab med oplysninger om virksomhedens miljøforhold. Ministeren kan herunder fastsætte regler om det grønne regnskabs udarbejdelse, form og indhold, herunder oplysninger om inddragelse af medarbejderne og om væsentlige klager over virksomheden.

Stk. 2. Regnskabet udarbejdes for et år ad gangen og indsendes til tilsynsmyndigheden. Regnskabet udarbejdes for samme periode, som gælder for det finansielle årsregnskab i henhold til årsregnskabsloven. Tilsynsmyndigheden afgiver på baggrund af regnskabet en udtalelse, som tilsendes virksomheden. Virksomheden sender det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse samlet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør regnskabet inklusive tilsynsmyndighedens udtalelse. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for indsendelse af det grønne regnskab og tilsynsmyndighedens udtalelse, herunder frister, om krav til tilsynsmyndighedens udtalelse, og om at tilsynsmyndigheden i visse tilfælde ikke skal afgive udtalelse samt om regnskabet offentliggørelse. Ministeren kan desuden til opfyldelse af internationale forpligtelser fastsætte regler om, at listevirksomheder skal indsende særskilte indberetninger om visse emissionsdata.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i denne lovs kapitel 9 er tilsynsmyndigheden ikke, udover den i stk. 2, nævnte udtalelse, forpligtet til at påse overholdelsen af § 35 a og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Ministeren fastsætter bestemmelser om, at virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, som forpligter sig til at indføre miljøstyringssystemer, kan opnå udsættelse med fristen for indsendelse af det første grønne regnskab i en aftalt periode, dog ikke ud over tre år fra den 1. januar 1996 at regne. Ministeren fastsætter samtidig de nærmere krav til miljøstyringssystemerne og til årlig dokumentation over for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og tilsynsmyndigheden for gennemførelse af systemet på virksomheden.

Stk. 5. Ministeren kan endvidere efter forhandling med arbejdsministeren fastsætte regler om inddragelse af arbejdsmiljømæssige oplysninger i det grønne regnskab.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om hel eller delvis fritagelse for pligten til at udarbejde grønnt regnskab.

Stk. 7. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomhederne for egen regning skal lade regnskabet underkaste revision ved særlig sagkyndig.

Stk. 8. Undlader bestyrelsen, direktionen eller tilsvarende ledelsesorgan i rette tid at indsende grønnt regnskab, til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge den eller de ansvarlige herfor ugentlige eller månedlige tvangsbøder, der tillægges udpantningsret.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der ikke er forpligtet til at indsende et grønnt regnskab, frivilligt kan indsende og få offentliggjort et grønnt regnskab efter samme regler som anført i stk. 1 og 2.

Stk. 5. Ministeren kan endvidere efter forhandling med arbejdsministeren fastsætte regler om inddragelse af arbejdsmiljømæssige oplysninger i det grønne regnskab.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler om hel eller delvis fritagelse for pligten til at udarbejde grønnt regnskab.

Stk. 7. Undlader bestyrelsen, direktionen eller tilsvarende ledelsesorgan i rette tid at indsende grønnt regnskab til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge den eller de ansvarlige herfor ugentlige eller månedlige tvangsbøder, der tillægges udpantningsret.«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning for grønne regnskaber, der vedrører regnskabsår, der begynder den 1. juli 2001 eller senere.

Til lovforslag nr. L 9. Skriftlig fremsættelse (5. oktober 2000)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udarbejdelse af grønt regnskab)

(Lovforslag nr. L 9).

De grønne regnskaber er miljøtunge virksomheders årlige redegørelse om deres miljøforhold. Hovedformålet med de grønne regnskaber er at sikre offentligheden lettilgængelig information om, hvordan miljøtunge virksomheder påvirker miljøet. Derudover inspirerer de grønne regnskaber virksomhedernes ledelse og medarbejdere til at fokusere på miljøaspektet i valg af råvarer, ressourceforbrug, produktionsprocesser og på forureningsforhold.

Med lovforslaget sker en videreudvikling af de nugældende regler om grønne regnskaber. Lovforslaget skal dels styrke de grønne regnskabers informationsværdi og troværdighed for offentligheden, dels styrke dialogen mellem tilsynsmyndighed og virksomhed.

Kravene foreslås gennemført som bemyndigelsesbestemmelser. Lovforslagets bemyndigel-

ser tænkes anvendt til at fastsætte regler om nye oplysninger i regnskaberne, herunder et resumé af virksomhedens egenkontrol samt oplysninger om affald, om virksomhedens eventuelle miljøpolitik mv., om eventuelle miljøkrav til underleverandører, om medarbejderinddragelse og om emissionsdata for de foregående år.

Lovforslaget lægger op til, at miljøtilsynsmyndighederne skal have en mere aktiv rolle end tidligere, og at tilsynsmyndighederne på baggrund af regnskabet skal afgive en udtalelse om regnskabet, som skal offentliggøres sammen med regnskabet.

Herudover er det hensigten i videst muligt omfang at anvende regnskaberne til indberetning af emissionsdata fra IPPC-virksomhederne, som Danmark efter IPPC-direktivet er pligtig til at indberette til EU-Kommissionen. Lovforslaget indebærer, at de regnskabspligtige industrivirksomheder, hvor denne løsning ikke er mulig, skal indberette disse emissionsdata særskilt.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg det til Folketingets velvillige behandling.